# TENTAMEN MEDICUM

INAUGURALE,

DE

# NEURALGIA.

# TENTAMEN MEDICUM INAUGURALE, DE NEURALGIA QUÆDAM COMPLECTENS:

QUOD,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,

ET NOBILISSIMAE FACULTATIS MEDICAE DECRETO,

**Pro Gradu Doctoris,**

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES DUIGNAN,

*HIBERNUS,*

SOCIET. REG. MED. EDIN. SOCIUS.

---

" Quæ huic opusculo desunt, suppleat ætas." QUINTIL.

---

*Kalendis Augusti, horâ locoque solitis.*

EDINBURGI:

EXCUDEBANT J. PILLANS ET FILIUS.

MDCCCXXI.

VIRO OPTIMO

# ARTHURO AINSLIE, M. D.

DE KILMORE HOUSE,

IN

COMITATU ROSCOMMON,

ARTEM HIPPOCRATICAM FELICITER EXERCENTI,

OB

BENEFICIA NUNQUAM OBLIVISCENDA

IN SE COLLATA,

NECNON

OB AMICITIAM QUA EUM DIGNATUS EST,

HAS STUDIORUM PRIMITIAS

SACRAS ESSE VULT

AUCTOR.

VIRO OPTIMO,

# ARTHURO AHMUTY, M. D.

&c. &c.

DE KILMORE HOUSE,

IN

COMITATU ROSCOMMON,

IBIQUE

ARTEM HIPPOCRATICAM FELICITER EXERCENTI,

OB

BENEFICIA NUNQUAM OBLIVISCENDA,

IN EUM COLLATA,

NECNON

OB AMICITIAM QUA EUM DIGNATUS EST,

HAS STUDIORUM PRIMITIAS

SACRAS ESSE VULT

AUCTOR.

SAMUELI SHERING KEDDLE,
M. D.

SOCIET. REG. MED. EDINEN.

SOCIO EXTRAORDINARIO,

CUJUS

ET INGENII ACUMEN, ET SCIENTIA DE RE MEDICA,

SPEM VIX FALLACEM PRÆBENT

SE

ARTI SALUTIFERÆ DECUS ET SPLENDOREM NOVUM

MOX ALLATURUM ESSE;

HOCCE OPUSCULUM,

AMICITIÆ QUÆ INTER ILLOS EXISTIT,

PIGNUS LEVE EQUIDEM, SED SINCERUM,

ANIMO LUBENTISSIMO

OFFERT

JOANNES DUIGNAN.

# TENTAMEN MEDICUM

## INAUGURALE,

DE

# NEURALGIA.

Auctore JOANNE DUIGNAN.

## PROEMIUM.

INTER morbos quibus obnoxium est genus humanum, nullus forsitan inveniri potest quem non antecedat Neuralgia, cruciatu quo prævalet acerrimo, nec fortasse suppetit ullus qui tam præfracte medicamentis obsistit.

Hæc mihi cogitanti nihil a proposito medici futuri alienum facturus videor, si, quan-

tum in me est, omnia artis nostræ auxilia exquirere conarer, ut hujus morbi dominatio impotens refringatur, tantaque saltem imminuatur immanitas. Quanquam enim fere immedicabilis hactenus est reputatus, fore tamen speremus ut, præsentiore medendi ratione excogitata, mitior aliquando fiat.

E multis nominibus, quibus auctores diversi, morbum de quo nunc agitur, donavêre, Neuralgiam adhibui, quippe quæ ad rem intellectu faciliorem reddendam pertineret. Verum hoc loco non est prætereundum, nominibus illum gaudere variis, habita ratione partis in corpore quam infeste aggreditur. Ticdoloreux, Spasmus Caninus, Trismus Dolorificus, Ischia, cum aliis non paucis probe nota sunt nomina. At Neuralgia plenius quam cætera, naturam morbi indicat, idcirco est ea retinenda.

Quem jam tractare incipio morbum ex variis corporis partibus oriri tristissima comper-

tum est experientia. At in facie sæpissime sævit et gravissime, ubicumque nervorum quinti paris ramuli, cum ramulis rami pare septimo exorti, vel cum pede anserino, ut dicitur, sese mutuo conjungunt, sicuti in gena, nasi ala, labiis, auribus, gingivis accidit.

Cursum primo suum Neuralgia auspicatur a dolore, sæpe levi, hosce nervorum ramulos supra memoratos afficiente eorundemque tractum sequente. Modo dolor, pungendo valde terribilis, cito quiescit, modo perstat obtusus, pedetantim ingravescens, furoris demum intermittens sui.

Hujus mali impetus tanta aliquando celeritate fiunt, quanta corporis humani membra vis ipsius pervolat electricitatis, dolore comitante immanissimo, nec majorem cauterium ipsum moveret applicatum. Iidem varios nervorum jam dictorum statis subeunt intervallis, sed celeri intermissu, sane feliciter or-

dinatum, nam si longo tempore pertinacius institissent, æger miserrimus omni sensu foret orbatus. Accidit, plerumque ut, quo recentior est morbus, eo longioribus recurrat impetus intervallis. Accessiones frequentiores interdiu et acutiores fere, quam noctu inveniuntur. In quibusdam quidem exemplis, dolore per noctem prorsus immunis est æger. Quibus hic morbus supervenit, plerique trigesimum inter et quinquagesimum annum ætatis suæ agunt.

Accedentem nonnunquam ægrotus dolorem sensim percipit, nequidquam ille, cujus nimirum non est in manu ut ullo arceat modo vel retardet, horrendus ut fulgur, trepidanti adest, et aversanti. Alte conclamat miser ore fœde distorto, nullo nisi doloris intermissione levamine potiturus. Modo dolor mira celeritate volans, faciem ubique totam nunc hinc nunc illinc occupat, dumque crudeliter gravet, æger scintillas ex oculis suis quasi electricas delabentes percipit. Modo

totum caput, sed plerumque dimidium ejusdem invadit angor, et tum obtusior fit et perstantior. Quæ quando ita sunt, in facie oculisque anxietatis summæ signa se ostendunt; miser interea totus in se est, sæpeque nullum adstantium vel videndo vel audiendo sensum habet; adeo ut, eisdem quidquam interrogantibus, ille stupore vel animo hebetato opprimi videatur. Interdum alias corporis partes, pedum scilicet digitos manuumve, cæterave membra morbus adoritur. Verum in his omnibus accessionis indicia late adeo inter sese differunt, ut nisi a dolore atque febre vel inflammatione absentibus agnoscatur, haud facile sit dignotu malum. Cujus ergo si signa diversa exponerem, cancillos quos mihi circumdedi certe egrederer.

Quin partium conscensu intercedente, ipsum aliquando cerebrum seriesque nervorum spinæ gangliana vexantur, ex quo delirium, nervorumque distentiones, organorum variorum irritationes, læsæque functiones oriuntur.

Dolor fere semper fugax haud ultra sexagesimam horæ partem singulis vicibus infelicem torquet, sed sæpe, eheu, nimis sæpe redux, interdiu tamen potius quam noctu adest. Quo vix sævius quidquam, ut rem quam paucissimis complectar, vel excruciantius concipi posse dijudico.

## DE CAUSIS.

Causa, si qua homines in hunc morbum proclives reddat, merito putatur esse vitæ humanæ ætas provectior. Idem etenim raro conspicitur, nisi quos annum inter trigesimum et quinquagesimum agentes in illum incidisse inveniamus. Fæminæ æque ac viri huic malo opportunæ existunt.

Inter causas quæ excitantes vocari solent, recensendæ sunt, frigus aere vel aqua exor-

tum corporique admotum. Motus animi et affectiones, vis externa sive manu et armis sive chemica illa fuerit. Quæ omnia morbum excitant, jamque excitati accessiones pejores reddunt.

## DE CAUSA PROXIMA.

Hujus materiam illustrare scribendo conati sunt varii auctores; Andre scilicet et Pugol inter Gallos medici, Cælius Aurelianus, Avicenna quoque, et Degenere medicus Belgicus, Ludengo etiam, celeberrimusque Fothergelius noster, aliique bene multi. Qui quidem licet multum laborarent circa hanc rem atque etiam sudarent eandem tamen in tenebris delitescentem reliquerunt. Fothergelius, vir ille eximius, causam Neuralgiæ proximam in acrimonia quadam tanquam carcinomatis humores percurrente, forsitan po-

nendam, existimavit. Quam quidem sententiam argumentis sat aptis Doctor Haighton probe refellere valuit. Nonnulli ad genera irritationis diversa veluti ad neurilematis inflammationem mali radicem retulerunt. Quorum varia adeo sentientium tantæ lites ad memet componendæ neutiquam attinent.

---

## DE DIAGNOSI.

Cum progressum hujus morbi atque indicia animo revolvamus, eum ab aliis distinguere neutiquam difficile invenimus. Etenim dolor excrucians, quasique partis ferro adustæ sensus, mali plerumque fugacis accessio subita, ipsa per se pars affecta, apyrexia, hujusque generis cætera hunc morbum ab omnibus aliis, quales Podagra, Rheumatismus, Hysteria, Antri Highmoriani affectio, Doloresque Syphilitici sunt, facillime

dissociant. Verum si ab odontalgia atque hemicrania dignoscere Neuralgiam necesse sit, labor sane facilis; quos tamen morbos ad eandem referri causam sæpe posse opinor; itaque inter illos diagnosin exquisitissimam vix quærimus, quia contra singulos eadem fere remedia opitulabuntur.

---

## DE PROGNOSI.

Si dolores diu multumque cruciando inhæserint, nec omnino medicamentis cesserint, prognosis quoad sanitem restaurandam erit infausta, maniamque præcavere oportebit. Dolore vero levi nec frequente nec pertinace evadente, felix sperabitur exitus.

---

## DE MEDENDI RATIONE.

Auxilia materiæ medicæ fere innumera contra hoc malum adhibita, ad idem removendum hactenus parum profecerunt. Quod a spasmo oriundum auctores quidam rati, narcotica nonnulla, Opium scilicet, Hyosciamum, Atropam Belladonam, Conium Maculatum, Stramonium, tanquam remedia valentissima laudando ad cœlum tollunt. Ista autem toties tentata, tantæ pesti debellandæ imparia omnino fere reperta fuerunt. Quæ si quandoque depulsa fuerit, nihilosecius bellum redintegrat, cito redux, raroque illorum ope penitus extinguitur. Eisdem igitur nil magnopere fidendum reor. Multa alia remedia silentio prætereo, quæ nomine parum diutino floruerunt, eodemque jam orbata sunt. Ergo statim ad ea veniendum est, quæ morbum nostrum tollere valeant.

Primum inter hæc nervi affecti partem excidendam porro, quod si rite perfectum fuerit, præsidium reperietur efficacissimum. Sed cum quinti tum septimi paris nervorum rami sic siti sunt interdum atque distributi, ut partis affectæ excisio sine periculo nequeat attentari.

Namque si portio dura laborabit, nec facile nec sine periculo ob glandulam parotidæam proxime adjacentem fiet, ut hujus nervi pars excidatur. In quo quoties ægroti salus nullatenus periclitatur, id ipsum faciendum toties curare debemus: quod si aliquando minus feliciter cesserit, nervum dolentem non excisum potius, quam excisionis ipsius auxilium non valere, merito suspicabimur. Ergo sæpe surculus alter, modo hoc nullo gravi periculo queat effici, nervo affecto erit amputandus, ne malo adeo terribili ægrotans relinquatur. Quando multa quidem haud desunt exempla, ubi opus exitu fausto sit co-

ronatum; quod igitur nequaquam parvi æstimandum cuique videbitur.

At ubi se res ita habebit, ut neque tutum sit id opus perfici nec miser sinat, unicum in medicamentis præsidium necesse erit ponatur, quorum ne unum quidem facile inveniemus, cui ad malum submovendum merito confidamus. Quamvis multa eorundem ad malum saltem levandum vel etiam ad depellendum aliquid auxilii afferre, quidam rem probe experti asseruerunt. Quo in genere narcotica quædam, Opium scilicet, Hyosciamus, atque Stramonium, præcipue numeranda sunt, quæ multum diuque usurpata levaminis aliquod misero plerumque præbent, sed malo rarissime penitus medentur.

Homius, celeberrimus noster Materiæ Medicæ Professor, in prælectionibus clinicis meminit hominis, qui in hujus urbis nosocomio Neuralgia graviter conflictabatur, quique ab Hyosciami usu copioso convaluerat, sanus-

que tandem fuerat demissus. Quin idem recepta sanitate anni spatium postea integer manebat. Egomet tamen ægros tam Opium quam Hyosciamum sine exitu pari diu sumentes vidi.

Hutchison quidam chirurgus Londinensis, Ferri Carbonatem in hoc morbo utendum magnopere laudat; cui quidam remedio aliquid vis inesse credo, etenim in Nosocomio Edinensi Regali hominem conspicere mihi contigit, ischia laborantem, qui ab hoc medicamine ad semidrachmam ter in dies dato, multum levaminis accepit.

Electricitatis usus ut ab his multum laudatur, sic ab illis quoque culpatur. Quam medicinam adhibenti cum in hoc tum in cæteris morbis, cautione revera opus est judicioque. Cæterum Electricitatis genus alterum, id est Galvanismus, magis prodesse censetur. Verum enimvero medicinæ annales plura exempla offerunt, in quibus Galvanismi auxilium

vel indicia graviora vel denique morbum ipsum, de quo nunc agitur, solvit.

Medicus quidam sagax, pariter ac expertus me certiorum fecit, repertum esse sibi Corticem Peruvianum, statu alvi simul naturali accurate servato, remedium ante cætera efficacius valere.

Insuper Doctor Kerrison, qui anno proxime elapso de hoc morbo dissertationem edidit, commoda hujusce remedii multum collaudat, atque sub hac formula administrari jubet.

| | | |
|---|---|---|
| ℞ | Extracti Cinchonæ, | ℈j ad ʒj |
| | Decocti - - | ℥xiv |
| | Tincturæ, - | ʒj ad ʒiss. |

Fiat haustus, tertia vel quarta quaque hora sumendus.

" Attamen, (ut verbis Kerrison ipsius utar),
" haud facile erat haustum amarum tam sæpe
" ingurgitare; quâ de causâ saporem mutavi,

"quo fastidium tardius supervenerit. Sæpe "deinde extracti Cinchonæ ℈ij ad ʒiss crus- "tulo farinario (wafer paper) obvoluti, ter, "quater, sæpiusve indies sumi jussi, super- "bibendo pauxillum aquæ frigidæ, cui adjici- "tur cochleare parvum, mediumve Tincturæ "Cinchonæ, vel ejus loco, Spiritus Myristicæ, "Tincturæ Cardamomi compositæ, Tincturæ "Aurantii, aut Spiritus Vini Gallici, vel, si "ventriculus acore aut flatu scateat guttæ x "ad ʒss Spiritus Ammoniæ compositi. Re- "medium, hoc modo mutatum, diutius, sine "fastidio, sumi potest."

Ustio moxæ, ad Neuralgiam curandam, multum laudata est nuper atque usurpata. Vidi hominem in nosocomio regali, Ischia laborantem, qui, sub cura Doctoris Duncan Junioris peritissimi, moxa combustus insigniter et omnino convaluit.

Alterna vice citoque subeuntes frigus atque calorem, affectisque partibus admovendos magnopere probat Rapeau, Medicus Gallus.

Is, quemadmodum ipse prædicat, multos hoc malo afflictos tali modo sanavit. Vapores nempe aquæ ebullientis tam maxime calidi quam partis dolentis sensus ferret, ad eam per tubulos applicati sunt; quibus mox successit aqua gelida vel glacies eodem adhibenda, vaporibus iterum superventuris atque repetendis vicissim. Verum neque de hoc neque de quibusdam aliis supra dictis quod proferam, mihi experientia in hoc morbo mea propria quidquam suggerit.

FINIS.

*Excudebant* JACOBUS PILLANS *&* FILIUS.